

Насильство. Як вміти себе захистити.

Ми в своєму житті досить часто чуємо, або навіть стикаємося із ситуаціями насильства (в сім'ї, на вулиці, в школі, серед ровесників).

Перед тим, як розглянути способи захисту особистості в ситуації насилля, давайте спочатку визначимо, що означає саме поняття «насильство», які види його існують.

Що таке насильство?

Спеціалісти виділяють чотири основні форми жорстокого поводження з дітьми:

1. **Фізичне насильство** - це навмисне завдання фізичних ушкоджень дитині, а також свідоме позбавлення свободи, помешкання, їжі, одягу та інших нормальних умов життя, які можуть призвести до смерті дитини, викликати порушення фізичного та психічного здоров'я.

2. **Сексуальне насильство** - це залучення дитини з її згоди (або без такої) у сексуальні дії з дорослими задля задоволення або вигоди останніх.

3. **Психологічне (емоційне) насильство** - це періодичний, тривалий або постійний психічний вплив на дитину, спрямований на навмисне приниження її честі й гідності, що стає причиною образ, страху, невпевненості в собі, гальмує розвиток особистості й призводить до формування патологічних рис характеру.

4. **Зневага до потреб дитини** - це відсутність елементарної турботи про дитину, від чого порушується її емоційний стан і з'являється загроза здоров'ю або розвитку.

Окремо хотілося б зупинитися на попередженні домашнього насильства.

Насильство в родині - це правопорушення або злочин, яке чинить один з членів родини щодо інших членів родини або осіб, які можуть бути визнані як члени родини. При цьому членами родини є: чоловік, дружина, діти, батьки (один з батьків) чоловіка (дружини), а також інші особи, які постійно проживають разом зі згаданими особами й ведуть із ними спільне господарство.

Відповідно до цього визначення **насильство в родині** - це насильство, що відбувається між:

- чоловіком і жінкою, які перебувають у шлюбі; -
- батьками і дітьми незалежно від віку;
- батьками одного в подружжя чи іншим членом родини, який не є їхньою дитиною (між тестем або тещею й зятем, між свекром або свекрухою й невісткою);
- особами, які не мають згаданих зв'язків або їх втратили, але ведуть разом спільне господарство і проживають в одному приміщенні.

Як відомо з багатьох досліджень, у 80 % випадках учинення насильства у сім'ї кривдниками є чоловіки, а постраждалими - жінки і діти (але насильство вчиняють досить різні люди).

Кривдники не є людьми, які завжди гніваються чи ворожі, вони можуть бути чарівними, приятними, люб'язними. Кривдники не завжди - «погані» люди, але їхня насильницька поведінка не є прийнятною.

Можливі причини:

- низька самооцінка кривдника (завищена);
- не вміння вирішувати проблеми іншими методами; влада за всяку ціну (бажання домінувати);
- власний негативний досвід дитинства;
- психічні розлади;
- високий рівень агресії;
- вживання алкоголю та наркотичних речовин;
- один із способів виховання дітей.

Застосування насильства у вихованні stare, як світ. І не дивно, адже насильство так само stare, як метод взаємин між людьми, між чоловіком і жінкою. Оскільки насильство було нормою життя, то і способи виховання дітей усіх часів будувалися на насильстві.

Незважаючи на те, що зараз уже ХХІ сторіччя, і ми живемо у цивілізованому суспільстві, насильство щодо дітей, слабких і беззахисних істот, як і раніше, залишається поширеним типом поведінки.

На сьогоднішній день достовірної статистики про реальні прояви насильства у родині немає, оскільки це явище є найчастіше прихованою формою насильства.

За інформацією МВС України, лише минулого року поставлено на облік понад 50 тис. осіб, які вдавалися до насильства у родині.

Отже, як захистити себе від проявів насильства?

По-перше, необхідно знати, що в Україні прийнято Закон України «Про попередження насильства у сім'ї» (березень 2002 року). Людина, яка чинить насильство, може бути притягнута до кримінальної, адміністративної чи цивільно - правової відповідальності згідно з чинним законодавством.

По-друге, ви повинні знати свої права (Конвенція ООН «про права дитини») і вміти захистити себе. А для цього ви повинні володіти інформацією щодо того, куди звернутися у випадку насильницьких дій у відношенні до вашої особистості.

Звернення (повідомлення) про факти жорстокого поводження з дитиною подаються як самою дитиною, так і фізичними особами за місцем їх проживання за наявності фактів такого поводження або при реальній загрозі їх учинення.

1. Звернення (повідомлення) про факти жорстокого поводження приймаються посадовими особами органів внутрішніх справ, органів та закладів освіти, охорони здоров'я, управлінь у справах сім'ї та молоді, центрів соціальних служб для молоді та передаються для реєстрації до відповідного територіального підрозділу служби у справах неповнолітніх протягом однієї доби з моменту отримання звернення (повідомлення).

2. Безпосередньо у школі ви можете звернутися до класного керівника, практичного психолога, соціального педагога, заступника директора з виховної роботи або директора школи.

Робітники школи проводять роз'яснювальну роботу з тим, хто чинить насильство (якщо це є доцільним), або терміново (протягом однієї доби) передають повідомлення у письмовій формі до служби у справах неповнолітніх, органів внутрішніх справ про випадок жорстокого поводження з дитиною чи реальну загрозу його вчинення.

3. Класні керівники організовують роботу з батьками щодо роз'яснення наслідків жорстокого поводження з дітьми в сім'ях, а також з особами, що становлять найближче оточення дитини, яка постраждала від жорстокого поводження або потерпає від реальної загрози його вчинення.

4. Всеукраїнська дитяча лінія (500 - 21 - 80)

- Безкоштовно, конфіденційно та анонімно надає консультації і психологічну допомогу дитині, яка постраждала внаслідок жорстокого поводження.

- Надає дитині інформацію про роботу служб у справах неповнолітніх, відділів у справах сім'ї та молоді, соціальних служб для молоді, органів опіки і піклування, освіти і науки, охорони здоров'я, кримінальної міліції у справах неповнолітніх, неурядових організацій, які працюють в інтересах дітей.

- Інформує відповідну службу у справах неповнолітніх про факт жорстокого поводження (у разі, якщо така дитина погодилася повідомити свою адресу проживання) з метою оперативного втручання та надання допомоги.